

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2486

Vragen van het lid **Rog** (CDA) aan de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over *de klachten over het centraal eindexamen Frans* (ingezonden 1 juni 2018).

Antwoord van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) (ontvangen 21 juni 2018).

Vraag 1

Bent u bekend met de klachten over het centraal eindexamen Frans voor het hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) en het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo)?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

N.B. De onderstaande vragen twee tot en met acht vragen naar de inhoud van het centraal examen in het voortgezet onderwijs. Het College voor Toetsing en Examens (hierna CvTE) is verantwoordelijk voor de inhoud van de centrale examens in het voortgezet onderwijs. Door het inhoudelijke karakter van de vragen twee tot en met acht heb ik zodoende het CvTE gevraagd om mij de benodigde informatie te verstrekken bij de beantwoording van deze vragen.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat er voor het vak Frans bij het centraal examen vwo meer teksten en meer vragen waren dan voor het vwo-vak Duits? Zo, ja wat is de reden hiervoor?

Antwoord 2

Het CvTE geeft aan dat het aantal teksten per examen kan variëren. Het is aan de examenmakers om goed in te schatten welke omvang van een examen passend is binnen de afnametijd die ervoor staat. Zij kijken hierbij ook naar de toegankelijkheid van teksten en de moeilijkheidsgraad van de opgaven. Daarnaast verschilt het te toetsen niveau per taal waardoor de moeilijkheids-

¹ <https://www.nu.nl/eindexamens/5267081/verslagenheid-vwo-examen-frans-.html>

² Commissiebriefven VKC OCW 2018Z09677, 2018Z09676, 2018Z09673, 2018Z09241 en 2018Z08749

graad van de examens van de verschillende vakken niet goed met elkaar te vergelijken is.

Vraag 3

Kunt u tevens bevestigen dat er bij het vak Duits punten te verdienen waren met in het Nederlands gestelde vragen en dat bij het centraal examen Frans alle vragen in het Frans werden gesteld? Zo ja, wat is de reden dat niet ook bij het vak Frans vragen in het Nederlands gesteld zijn?

Antwoord 3

Het CvTE vertelt mij dat alle meerkeuzevragen in de centrale examens moderne vreemde talen havo en vwo in de doeltaal worden gesteld. Echte open vragen worden in het Nederlands gesteld. Over andere typen vragen zijn voor de moderne vreemde talen geen strikte afspraken gemaakt over de taal waarin opgaven worden gesteld. Dit laatste is voor het CvTE een punt van aandacht. Op de dag van de testcorrectie met docenten Frans vwo is dit met hen besproken. Dit is een onderwerp dat het CvTE gezien de reactie van docenten Frans, ook op het forum en via de Examenlijn, zal bespreken met de ontwikkelaars van de verschillende taalexamens.

Vraag 4

Worden de centrale examens geijkt? Zo ja, hoe?

Antwoord 4

Het CvTE geeft aan dat – aannemend dat de vraag hier doelt op de centrale examens moderne vreemde talen – in «*Prestatiestandaarden voor het ERK in het eindexamenjaar – Een internationaal ijkingsonderzoek*» (Cito 2014) het niveau zoals beschreven in het Europees Referentie Kader (ERK) van de centrale examens Engels, Duits en Frans is onderzocht. Daarnaast zorgt het CvTE ervoor dat deze examens voor de normering via een pretest of een posttest altijd vergeleken worden met examens uit eerdere jaren. Voor een precieze uitleg over hoe dit gebeurt, kunt u de webinar of voorlichtingsfilm-pjes over de normering van het CvTE bekijken.³

Vraag 5

Deelt u de mening dat de centrale examens in vreemde talen van een vergelijkbare moeilijkheidsgraad zouden moeten zijn?

Antwoord 5

Het CvTE meldt dat de examens Frans en Duits qua moeilijkheidsgraad (los van hoe leerlingen deze ervaren) niet goed met elkaar te vergelijken zijn, omdat Duits op een hoger niveau wordt getoetst dan Frans; zie hiervoor het examenprogramma en de uitwerking hiervan voor het centraal examen, de syllabus moderne vreemde talen vwo.

Vraag 6

Kunt u bevestigen dat er, ondanks de eerdere toezegging van de sectie Frans van de vakvereniging Levende Talen, er voor het centraal eindexamen Frans geen landelijke bespreking met docenten heeft plaatsgevonden van het vwo-eindexamen Frans? Zo ja, hoe waardeert u dit gegeven?

Antwoord 6

Het CvTE geeft aan dat in de besprekingen tussen het CvTE en het sectiebestuur van Levende Talen Frans (SBF) is aangegeven dat het CvTE graag zou zien dat SBF net als veel andere vakinhoudelijke verenigingen examenbesprekingen zou organiseren. SBF gaf aan dat daar weinig animo voor zou zijn. Over het organiseren van deze besprekingen zijn tussen CvTE en SBF dan ook geen afspraken gemaakt. Gedurende de examenperiode bleek via uitingen op sociale media die behoefte wel te bestaan. Het CvTE heeft toen aangedrongen op het alsnog organiseren van examenbesprekingen, maar SBF gaf aan dat dit voor vwo niet meer gerealiseerd zou kunnen worden. Op 22 mei heeft SBF nog wel,

³ <https://www.cvte.nl/taken-cvte/centrale-examens-vo>

door het CvTE bekostigde, besprekingen georganiseerd voor havo en vmbo. De opkomst bleek laag, dit komt overeen met wat SBF had voorspeld. Het CvTE en SBF hebben wel voorafgaande aan de examenperiode afgesproken dat SBF een digitaal forum zou inrichten en dat is gebeurd: www.franszelfsprekend.nl. Het CvTE heeft beloofd de teksten op dit forum te accepteren als het middel van contact met docenten Frans en de geplaatste teksten op het forum door te zetten naar de vaststellingscommissie ten behoeve van de advisering voor het vaststellen van de n-term.

Vraag 7

Kunt u bevestigen dat er, ondanks de vele kritische reacties van docenten Frans, op het centraal examen vwo Frans geen correctie heeft plaatsgevonden? Bent u bereid maatregelen te treffen voor de leerlingen die door het niet corrigeren van het eindexamen gedupeerd worden? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het CvTE vertelt mij dat er wel degelijk, op verschillende momenten, correctie heeft plaatsgevonden op het examen vwo Frans. Zo zijn naar aanleiding van signalen op www.franszelfsprekend.nl examenopgaven en antwoorden opnieuw gescreend door de toetsenmakers en een externe deskundige uit het tertiair onderwijs, en een testcorrectie Frans vwo door het CvTE leidde nog tot vijf aanpassingen in het correctievoorschrift. Op 17 mei is het definitieve correctievoorschrift gepubliceerd.

De stelling dat leerlingen «gedupeerd» zouden zijn «door het niet corrigeren van het eindexamen» deel ik dan ook niet: er is zorgvuldig gehandeld. Generieke maatregelen hieromtrent acht ik dan ook niet nodig.

Vraag 8

Bent u van mening dat, gezien de berichtgeving, docenten niet verplicht moeten worden gesteld een goed antwoord fout te rekenen omdat de correctieregels die voorschrijven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Het CvTE geeft aan dat de status van het correctievoorschrift is: algemeen verbindend voorschrift. Het heeft juist die status om leerlingen door het gehele land zoveel als mogelijk gelijk te behandelen. Het CvTE vertrouwt op de professionaliteit van de docenten en hun besef van het belang van een gelijke beoordeling van leerlingen. Die professionaliteit krijgt in het correctievoorschrift (artikel 3.3) ook speelruimte bij open vragen: «indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel». De teams van eerste en tweede corrector kunnen zo in gezamenlijk overleg tot het hun passende oordeel komen. Zie hiervoor ook de poster voor docenten over het corrigeren van examenwerk die het CvTE dit voorjaar heeft gestuurd aan scholen.

Vraag 9

Bent u bereid om in samenwerking met het College voor Toetsen en Examens (CVTE) en betrokken docentenverenigingen maatregelen te treffen om de klachten over het eindexamenvak Frans, die er al vele jaren zijn, op te lossen?

Antwoord 9

Het CvTE onderhoudt met alle vakinhoudelijke verenigingen contacten – met sommige meer, met andere minder intensief. Met SBF heeft dit contact lang op een laag pitje gestaan en het heeft het CvTE moeite gekost dit weer op te bouwen. Al enkele jaren heeft SBF bijvoorbeeld, ondanks aansporing van de kant van het CvTE, geen kandidaten geleverd voor de vaststellingscommissies, terwijl dat lidmaatschap rechtstreeks invloed oplevert bij het samenstellen van centrale examens. Najaar 2017 is er op initiatief van het CvTE met succes contact gelegd. Het examen 2017 is geëvalueerd. Vervolgens zijn afspraken gemaakt voor de campagne 2018. SBF heeft de mogelijkheid gekregen om via de eigen kanalen kandidaten te werven voor testcorrectie. Zie verder ook vraag 6 en 7.

Overigens heeft het CvTE het voornemen om nog vaker met individuele docenten aan tafel te gaan. Dat is in lijn met de motie van het Kamerlid Straus (VVD) uit 2016, gegeven de niet bij alle vakken even hoge organisatiegraad van de vakinhoudelijke verenigingen.⁴ Dit contact met individuele docenten vindt al plaats via de constructiegroepen, vaststellingscommissies, de besprekingen met critici over de normering, via pré- en testcorrectie en via regionale ontmoetingen. Voor wat betreft Frans vwo zijn daarvoor de eerste contacten op individuele basis, met docenten die zich kritisch uitlieten, gelegd.

Vraag 10

Bent u bereid zich in te spannen om tot een transparante beroepsprocedure te komen voor docenten en leerlingen?

Antwoord 10

Er wordt op dit moment door het CVTE alles aan gedaan om, in de relatief korte periode voordat de uitslag wordt vastgesteld, tegemoet te komen aan klachten en opmerkingen van zowel docenten en leerlingen. Het blijft in de toekomst belangrijk deze processen nauwgezet te volgen om waar nodig en mogelijk de transparantie te bevorderen. Daar hechten zowel het CVTE als ik heel veel waarde aan.

Vraag 11

Bent u bereid deze vraag voor de uitslag van de eindexamens te beantwoorden?

Antwoord 11

Voor de beantwoording was ik afhankelijk van het CvTE, dat de afgelopen dagen druk was met het zorgdragen voor een goed verloop van de examens. Helaas is het om deze reden niet gelukt de beantwoording van uw vragen voor de uitslag van de eindexamens te beantwoorden.

⁴ [2] Kamerstuk 31 289, nr.329